

Jo Nesbø

De kakkerlak

Vertaald door Annelies de Vroom

2013

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Volgens een gerucht onder de in Thailand wonende Noren zou de Noorse ambassadeur die begin jaren zestig omkwam bij een auto-ongeluk, in werkelijkheid onder zeer mysterieuze omstandigheden zijn vermoord. Dat gerucht wordt niet door het ministerie van Buitenlandse Zaken bevestigd en het stoffelijk overschot werd al de dag na het ongeluk gecremeerd zonder dat er obductie had plaatsgevonden.

Personen noch gebeurtenissen in dit boek moeten worden verwisseld met echte personen en gebeurtenissen. Daarvoor is de realiteit te weinig geloofwaardig.

Bangkok, 23 februari 1998

HOOFDSTUK 1

Het licht sprong op groen en het gebrul van de auto's, de motorfietsen en de tuktuks zwol aan tot Dim de ruiten van Robertson Department Store zag trillen. Toen reden ze weer en de etalage met de lange, rode zijden jurk verdween achter hen in de duisternis van de avond.

Ze had een taxi genomen. Geen overvolle bus of een totaal verroeste tuktuk, maar een taxi met airconditioning en een chauffeur die zijn mond hield. Ze legde haar hoofd tegen de neksteun en probeerde ervan te genieten. Geen probleem. Een brommer scheurde voorbij en het meisje dat achterop zat klampte zich vast aan een rood T-shirt met vizierhelm en wierp hun een lege blik toe. Hou je goed vast, dacht Dim.

Op Rama iv kwam de chauffeur achter een vrachtwagen te zitten die zoveel dikke, zwarte dieseldampen uitstootte dat ze het nummerbord niet kon zien. Nadat de uitlaatgassen door het airconditioningsysteem waren gegaan, waren ze afgekoeld en bijna reukvrij. Bijna. Ze zwaaide discreet met haar hand om aan te geven wat ze dacht en de chauffeur keek in zijn spiegeltje en haalde in. Geen probleem.

Zo was het niet altijd geweest. In het hutje waar ze was opgegroeid waren ze met zes meisjes geweest. Zes te veel, volgens vader. Ze was zeven jaar toen ze hoestend in het gele stof naar haar oudste zus hadden staan zwaaien die op een kar over het weggetje langs het bruine kanaal wegreed. Haar zus had schone kleren, een treinkaartje naar Bangkok en een adres in Patpong op de achterkant van een visitekaartje meegekregen. Ze had vreselijk gehuild en Dim had zo hard gezwaaid dat ze het gevoel had gekregen dat haar hand eraf zou vallen. Moeder had Dim over haar hoofd geaaid en gezegd dat het niet makkelijk was, maar ook niet zo heel erg. Haar zus hoefde tenminste niet als *kwai* van hutje naar hutje te gaan, zoals haar moeder voor ze trouwde. Bovendien had Miss Wong beloofd goed voor haar zus

te zijn. Vader had geknikt, betel tussen zijn zwarte tanden door uitgespuugd en gezegd dat de *farangs* in de bars goed betaalden voor verse meisjes.

Dim had dat met die *kwai* niet begrepen, maar ze wilde het niet vragen. Natuurlijk wist ze dat een *kwai* een os was. Zoals de meeste boeren hadden ze geen geld voor een eigen os, dus huurden ze een van de rondreizende ossen als de rijstakkers geploegd moesten worden. Pas later hoorde ze dat het meisje dat met de os meereisde ook een *kwai* werd genoemd omdat haar diensten bij de verhuur van de os waren inbegrepen. Zo was de traditie, men hoopte dat ze voor ze te oud werd een boer zou ontmoeten die haar wilde hebben.

Toen ze vijftien jaar was, had vader haar geroepen terwijl hij wadend door het water op de rijstvelden met de zon in zijn rug en zijn hoed in de hand naar haar toe kwam gelopen. Ze had niet direct geantwoord en eerst goed naar de groene velden rond de kleine boerderij gekeken, haar ogen dichtgedaan en geluisterd naar het geluid van de trompetvogel tussen het gebladerte en de geur van de eucalyptus- en rubberbomen opgesnoven. Ze had geweten dat het haar beurt was.

Het eerste jaar hadden ze met vier meisjes op een kamer gewoond waar ze alles deelden: bed, eten en kleren. Vooral dat laatste was erg belangrijk, want zonder mooie kleren kreeg je niet de beste klanten. Ze had leren dansen en glimlachen, ze had geleerd in te schatten wanneer een klant alleen maar iets wilde drinken en wanneer hij seks wilde kopen. Vader had met Miss Wong afgesproken dat het geld naar huis werd gestuurd, dus ze zag er de eerste jaren niet veel van, maar Miss Wong was tevreden en langzamerhand hield ze meer achter voor Dim.

Miss Wong had reden om tevreden te zijn over Dim. Ze werkte hard en de klanten kochten drankjes. Miss Wong mocht blij zijn dat ze er nog steeds was, want een paar maal had het erom gespannen. Een Japanner had met Dim willen trouwen, maar hij had zich teruggetrokken toen ze geld voor het vliegticket vroeg. En een Amerikaan had haar meegenomen.

men naar Phuket, zijn terugreis uitgesteld en een ring met een diamant voor haar gekocht. Ze was woedend geweest op de dag dat hij alleen vertrok.

Sommige mannen betaalden slecht en als ze protesteerde, zeiden ze dat Dim naar de hel kon lopen, anderen klaagden bij Miss Wong als ze niet alles wilde doen wat zij van haar verlangden. Ze begrepen niet dat Miss Wong haar deel al had ontvangen als ze haar hadden vrijgekocht in de bar en dat Dim dan haar eigen baas was. Haar eigen baas. Ze dacht aan de rode jurk in de etalage. Moeder had gelijk gehad: het was niet makkelijk, maar ook niet zo erg.

En het was haar gelukt die onschuldige glimlach en die vrolijke lach te behouden. Daar hielden de mannen van. Misschien was ze daarom gevraagd voor de baan waarmee Wang Lee had geadverteerd in *Thai Rath* onder de kop G.R.O. of *Guest Relation Officer*. Wang Lee was een kleine, bijna zwarte Chinees, die een motel runde aan Sukhumvit Road en zijn klanten waren vooral buitenlanders met speciale wensen, maar niet zo speciaal dat zij het niet wilde doen. Eerlijk gezegd vond ze het werk dat ze daar deed leuker dan urenlang dansen in de bar. Bovendien betaalde Wang Lee goed. Het enige nadeel was dat het zo lang duurde voor ze van haar flat in Banglaphu in het motel was.

Dat verdomde verkeer! Het stond weer vast, en ze zei tegen de chauffeur dat ze uitstapte, hoewel dat betekende dat ze door zes rijen verkeer moest om bij het motel aan de andere kant van de weg te komen. De lucht viel als een warme, natte handdoek op haar toen ze de taxi verliet. Ze zocht naar een opening tussen de auto's terwijl ze haar hand voor haar mond hield, ze wist dat het niet hielp, er was in Bangkok geen andere lucht om in te ademen, maar nu rook ze tenminste niets.

Ze gleed tussen de auto's door, moest een vrachtwagen met een laadbak vol fluitende jongens ontwijken en verloor bijna haar hakken door een op hol geslagen Toyota. Toen was ze aan de overkant.

Wang Lee keek op toen ze de lege receptie binnen stapte.

‘Rustig vanavond?’ vroeg ze.

Hij knikte geïrriteerd. Dat was het laatste jaar vaker voorgekomen.

‘Heb je al gegeten?’

‘Ja,’ loog ze. Hij meende het goed, maar ze had geen zin in de waterige noedels die hij in het kamertje achter de receptie klaar maakte.

‘Je moet even wachten,’ zei hij. ‘De *farang* wilde eerst slapen, hij belt als hij wakker is.’

Ze kreunde.

‘Je weet heel goed dat ik voor middernacht terug moet zijn in de bar, Lee.’

Hij keek op de klok.

‘Geef hem een uur.’

Ze trok haar schouders op en ging zitten. Als dit een jaar geleden was gebeurd, had hij haar waarschijnlijk ontslagen omdat ze zo’n toon tegen hem aansloeg, maar nu had hij alle omzet nodig die hij kon krijgen. Ze kon natuurlijk weggaan, maar dan was de hele reis voor niets geweest. Bovendien was ze Lee wel wat verschuldigd, je kon slechtere pooiers treffen.

Nadat ze haar derde sigaret had uitgedrukt, spoelde ze haar mond met Lees bittere Chinese thee en stond op om voor de laatste keer haar make-up te checken in de spiegel boven de balie.

‘Ik ga hem wakker maken,’ zei ze.

‘Hm. Heb je de schaatsen?’

Ze tilde haar tas op.

Haar hakken kraakten in het grind van de lege binnenplaats tussen de kleine motelkamers. Kamer 120 lag helemaal achterin, ze zag geen auto staan, maar er brandde licht. Misschien was hij toch wakker geworden. Een briesje tilde haar korte rokje op, maar gaf geen verkoeling. Ze verlangde naar de moesson, naar de regen. Net zoals ze na een paar weken overstromingen, modderige straten en schimmel op het wasgoed weer verlangde naar de droge, windstille maanden.

Ze klopte zacht op de deur, trok haar gezicht in een verlegen lachje en de vraag *'what's your name?'* lag al op het puntje van haar tong. Geen reactie. Ze klopte nogmaals en keek op haar horloge. Ze kon vast een paar honderd baht korting krijgen op die jurk, zelfs bij Robertson. Ze duwde de deurklink naar beneden en ontdekte tot haar verbazing dat de deur open was.

Hij lag op zijn buik op bed en eerst dacht ze dat hij sliep. Toen zag ze het blauwe glas van het heft van het mes dat uit zijn felgele colbert stak. Het was moeilijk te zeggen welke gedachte als eerste door haar hoofd schoot, maar een ervan was zonder twijfel dat de rit uit Banglaphu toch verspilde tijd was geweest. Eindelijk zag ze kans haar stembanden aan te spannen. Haar gil verdronk echter in het schallende getoeter van een vrachtwagen die een onoplettende tuktuk op Sukhumvit Road inhaalde.

‘Nationaltheatret,’ meldde een nasale, slaapdrongen stem door de luidspreker vóór de tramdeuren openklapten en Dagfinn Torhus de ijzig koude en nog schemerdonkere winterochtend in stapte. De lucht beet in zijn pas geschoren wangen en in de weerschijn van Oslo’s spaarzame neonverlichting kon hij zijn gecondenseerde adem zien.

Het was de eerste week van januari en hij wist dat het later in de winter beter werd, wanneer er ijs op de fjord lag en de lucht droger was. Hij liep over de Drammensvei in de richting van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Een paar eenzame taxi’s reden voorbij, verder waren de straten leeg. De klok die op het gebouw voor hem rood oplichtte tegen de donkere winterhemel, wees ook pas zes uur aan.

Voor de deur trok hij zijn toegangspasje tevoorschijn. ‘Functie: chef de bureau’ stond er boven een foto van een tien jaar jongere Dagfinn Torhus die met vooruitgestoken kin en doelbewuste blik achter een stalen brilmontuur de camera in keek. Hij trok het pasje door de lezer, toetste de code in en duwde de zware glazen deur van Victoria Terrasse open.

Niet alle deuren waren zo makkelijk opengegaan toen hij hier bijna dertig jaar geleden als vijftwintigjarige kwam. In het diplomatenklasje, de opleiding van BuZa, had hij met zijn duidelijk hoorbare Østerdalse dialect en zijn boerse gewoonten, zoals een van die stadse jongens het had uitgedrukt, niet zonder problemen zijn intrede gedaan in het milieu. De andere kandidaten waren politicoloog, econoom of jurist en hoorden al bij de BuZa-adel. Hij was een boerenzoon met een diploma van de Landbouwhogeschool in Ås. Niet dat het hem veel kon schelen, maar hij wist dat de juiste vrienden belangrijk waren voor zijn verdere carrière. En terwijl Dagfinn Torhus de sociale codes probeerde te leren, compenseerde hij zijn tekortkomingen door hard te werken. Ondanks de onderlinge verschillen hadden ze

gemeen dat ze een onduidelijk beeld hadden van wat ze met hun leven wilden. Maar ze wisten wel welke kant ze op wilden: omhoog.

Torhus zuchtte en knikte naar de Securitas-bewaker die zijn kranten en een envelop onder het glazen raam naar hem toe schoof.

‘Al iemand...?’

De bewaker schudde zijn hoofd.

‘Zoals gewoonlijk de eerste, Torhus. Deze envelop komt van de inlichtingendienst, hij is vannacht bezorgd.’

Torhus keek naar de cijfers van de etages terwijl de lift hem omhoog tilde in het gebouw. Hij had bedacht dat iedere etage een bepaalde periode in zijn carrière symboliseerde, dus iedere ochtend passeerde die de revue.

Op de begane grond had hij twee jaar lang in het diplomatenklasje gezeten, waar ze lange, onbeduidende discussies hadden gevoerd over politiek en geschiedenis en waar hij had zitten zweten tijdens de lessen Frans.

Op de eerste etage zat het detacheringsbureau. De eerste twee jaar had hij Canberra gekregen, daarna Mexico City voor drie jaar. Op zich fijne steden, ja, hij mocht niet klagen. Hij had weliswaar Londen en New York als eerste keus opgegeven, maar zulke posities met veel prestige waren ook gewild bij de anderen, dus hij had besloten dat hij zijn benoemingen niet moest zien als nederlagen.

Op de tweede etage was hij weer terug in Noorwegen, zonder de riant buitenlandtoeslagen en woonfaciliteiten waardoor hij een leven in overvloed had kunnen leiden. Hij had Berit ontmoet, ze was zwanger geworden en toen het tijd werd om een nieuwe post in het buitenland te gaan bekleden, was nummer twee al onderweg. Berit kwam uit dezelfde streek als hij en ze belde haar moeder iedere dag. Hij had besloten nog even te wachten en in plaats daarvan als een bezetene te werken, hij had kilometerslange verhandelingen geschreven over bilaterale

handel met ontwikkelingslanden, toespraken voor de minister van Buitenlandse Zaken gemaakt en erkenning gekregen op verschillende etages. Nergens anders in het staatsapparaat is de concurrentie zo moordend als op BuZa, waar de hiërarchie zo strak geregeld is. Dagfinn Torhus was iedere dag naar zijn werk gegaan als een soldaat naar het front. Hij hield zijn hoofd laag, zorgde voor rugdekking en vuurde als hij iemand in het vizier had. Hier en daar had hij schouderklopjes ontvangen, hij wist dat hij ‘was opgevallen’ en hij had geprobeerd aan Berit uit te leggen dat hij waarschijnlijk Parijs of Londen zou kunnen krijgen. Maar voor de eerste keer in hun verder probleemloze huwelijk had ze haar hakken in het zand gezet. Hij had erin berust.

Toen was het de derde verdieping geworden en nog meer verhandelingen, hij was secretaris geworden met een iets beter salaris en kort daarna was hij overgeplaatst naar de personeelsafdeling op de eerste etage.

Een baan krijgen op de personeelsafdeling van BuZa was overigens iets bijzonders, het was meestal het signaal dat de weg naar boven openlag. Maar er was iets gebeurd. In samenwerking met het detacheringsbureau bepaalde hij welke sollicitanten naar de verschillende buitenlandse posten gingen, het was een baan die direct van invloed was op het carrièreverloop van anderen. Misschien dat hij zijn handtekening had gezet onder een verkeerde detachering, had hij iemand de trap af gestuurd die het later toch had gered. En nu zat die persoon boven hem aan de bijna onzichtbare touwtjes te trekken die Dagfinns leven en dat van anderen binnen BuZa stuurden.

Want de carrièremogelijkheden waren ineens opgedroogd en op een ochtend zag hij een chef de bureau in de badkamerspiegel, een bureaucraat met een beetje invloed die het nooit zou lukken een sprong te maken naar de vierde etage, niet nu hij nog maar een decennium van zijn pensioen af zat. Tenzij hij een opvallende prestatie leverde natuurlijk. Maar een dergelijke prestatie had vaak als nadeel dat die tot bevordering maar ook tot ontslag kon leiden.

Toch ging hij door zoals hij altijd gedaan had, hij probeerde een straatlengte voor te blijven op de anderen. Was iedere ochtend als eerste op kantoor, zodat hij rustig alle kranten en faxen kon lezen en zijn conclusies al klaar had vóór zijn collega's, terwijl zij de slaap uit hun ogen wreven en aanschoven bij de ochtendmeeting. Het leek of de eierzucht in zijn bloed was gekropen.

Hij draaide de deur van zijn kantoor van het slot en aarzelde een ogenblik voor hij het licht aandeed. Ook dat had een voor geschiedenis, het verhaal van de lantaarn. Helaas was het uitgelekt en hij wist dat het in het BuZa-milieu een klassieker was geworden. Vele jaren geleden was de toenmalige ambassadeur van Amerika een aantal maanden in Oslo en op een ochtend had hij Torhus ontzettend vroeg gebeld en hem gevraagd wat hij vond van de uitspraken van president Carter die nacht. Torhus was net zijn kantoor binnengestapt, had de kranten en faxen nog niet gelezen en moest het antwoord schuldig blijven. Dat had natuurlijk zijn dag verpest. En het zou nog erger worden. De volgende ochtend had de ambassadeur gebeld op het moment dat hij de krant opensloeg en hij had Torhus gevraagd hoe de nachtelijke gebeurtenissen de situatie in het Midden-Oosten zouden beïnvloeden. De volgende morgen was er weer iets anders geweest. Torhus had een nietszeggend antwoord gestameld, doorspekt met voorbehouden en duidelijk blijk gevend van een gebrek aan kennis.

Hij was nog vroeger naar zijn werk gegaan, maar de ambassadeur leek wel een zevende zintuig te hebben, want iedere ochtend ging de telefoon op het moment dat hij ging zitten.

Pas toen hij toevallig hoorde dat de ambassadeur in het Aker Hotel verbleef, dat recht tegenover BuZa stond, begreep Torhus hoe het zat. De ambassadeur, van wie iedereen wist dat hij zelf graag vroeg opstond, had uiteraard gemerkt dat het licht in Torhus' kantoor eerder aanging dan bij de andere medewerkers en hij besloot deze overijverige werknemer op de hak te nemen. Torhus had vervolgens een hoofd lantaarn aangeschaft en de

volgende ochtend had hij alle kranten en faxen gelezen voor hij het licht aandeed. Zo was het drie weken doorgegaan, toen had de ambassadeur zich gewonnen gegeven.

Inmiddels had Dagfinn Torhus lak aan die zogenaamd geestige ambassadeur. Hij opende de envelop van de inlichtingendienst en op de kopie van de ontcijferde tekst stond 'Strikt Geheim' gestempeld. Het bericht schokte hem zo dat hij koffie knoeide op de landnotities die over zijn bureau verspreid lagen. De korte tekst liet veel aan de fantasie over, maar de essentie was: de Noorse ambassadeur in Thailand, Atle Molnes, was met een mes in zijn rug gevonden in een bordeel in Bangkok.

Torhus las het bericht nogmaals door voor hij het weglegde.

Atle Molnes, de voormalige politicus van de Kristelig Folkeparti, de voormalige voorman van de financiële commissie, was nu op alle fronten voormalig geworden. Het was zo ongelooflijk dat hij onwillekeurig naar het Aker Hotel keek om te zien of er iets bewoog achter de gordijnen, al was de afzender de Noorse ambassade in Bangkok. Torhus vloekte. Waarom moest dit nu gebeuren, uitgerekend in Bangkok? Moest hij Askildsen eerst waarschuwen? Nee, die zou het vroeg genoeg te weten komen. Torhus wierp een blik op de klok en pakte de telefoon om de minister van Buitenlandse Zaken te bellen.

Bjarne Møller klopte voorzichtig op de deur en deed hem open. De stemmen in de kamer verstomden en de hoofden draaiden zich naar hem om.

'Daar hebben we Bjarne Møller, de politieafdelingschef van de afdeling Geweld,' zei de hoofdcommissaris en ze gebaarde dat Møller moest gaan zitten.

'Møller, dit is staatssecretaris Bjørn Askildsen van Algemene Zaken en dit chef de bureau Dagfinn Torhus van Buitenlandse Zaken.'

Møller knikte, trok een stoel naar zich toe en probeerde zijn ongelooflijk lange benen te verstoppert onder de grote, ovale eiken tafel. Hij dacht dat hij het jonge, gladde gezicht van Askild-

sen al eens op televisie had gezien. Staatssecretaris? Dan ging het om een kwestie van gigaformaat.

‘Fijn dat u zo snel kon komen,’ zei de staatssecretaris op geaffecteerde toon. Hij trommelde met zijn vingers op tafel. ‘Hanne, geef even een korte samenvatting van waar we het hier over hebben.’

Twintig minuten geleden had Møller een telefoontje gehad van de hoofdcommissaris, ze had hem zonder verdere uitleg een kwartier gegeven om naar BuZa te komen.

‘Atle Molnes is in Bangkok dood aangetroffen, waarschijnlijk vermoord,’ begon de hoofdcommissaris.

Møller zag dat de chef de bureau met het stalen brilmontuur zijn ogen ten hemel sloeg en nadat hij de rest van het verhaal had gehoord, begreep hij de reactie. Je moest kennelijk bij de politie zijn om te zeggen dat een man die met een mes in zijn rug was gevonden dat links van de ruggengraat omhoogstak en de linkerlong en vervolgens het hart had doorboord, ‘waarschijnlijk’ was vermoord.

‘Hij is op een hotelkamer gevonden door een vrouw...’

‘In een bordeel,’ onderbrak de man met de stalen bril haar. ‘Door een hoer.’

‘Ik heb met mijn collega in Bangkok gesproken,’ zei de hoofdcommissaris. ‘Een verstandige man. Hij heeft beloofd dat hij de zaak voorlopig geheim zal houden.’

Møllers eerste ingeving was om te vragen waarom men moest wachten met de officiële bekendmaking van de moord, vaak hielp een snelle berichtgeving in de media de politie bij de ontvangst van tips omdat de mensen zich nog details herinnerden en de sporen nog vers waren. Maar iets zei hem dat die vraag als zeer naïef zou worden opgevat. In plaats daarvan vroeg hij hoe lang ze dachten de zaak in de doofpot te kunnen houden.

‘Hopelijk lang genoeg om een aanvaardbaar verhaal in elkaar te kunnen draaien,’ zei Askildsen. ‘Het huidige voldoet daar namelijk niet aan.’

Het huidige? Møller glimlachte even. De juiste versie was ken-

nelijk beoordeeld en afgekeurd. Als relatief nieuwe PAC – politieafdelingschef – was Møller tot nog toe verschoond gebleven van al te veel politieke sores, maar hij wist dat hoe hoger je in het korps kwam, hoe moeilijker het werd daaraan te ontkomen.

‘Ik begrijp dat de huidige versie onverkwikkelijk is, maar wat bedoelt u met “voldoet daar namelijk niet aan”?’

De hoofdcommissaris keek Møller waarschuwend aan. De staatssecretaris lachte even.

‘We hebben weinig tijd, Møller, maar laat ik u toch even een spoedcursus politiek in de praktijk geven. Alles wat ik zeg, is strikt vertrouwelijk.’

Automatisch trok hij zijn stropdas recht, een beweging die Møller dacht te herkennen van zijn televisieoptredens.

‘Goed. Voor het eerst sinds de oorlog hebben we een centrumregering met een zekere overlevingskans. Niet omdat de parlementaire basis zo stevig is, maar omdat de premier toevaldig op weg is een van de minst impopulaire politici te worden.’

De hoofdcommissaris en de chef de bureau moesten even lachen.

‘Die populariteit rust overigens op hetzelfde kwetsbare fundament waarop het kapitaal van alle politici is gebouwd: vertrouwen. Het belangrijkste is niet charisma of een sympathieke uitstraling, het belangrijkste is dat de politicus vertrouwen heeft. Weet u waarom Gro Harlem Brundtland zo populair werd, Møller?’

Møller had geen idee.

‘Niet omdat ze zo charmant was, maar omdat de mensen erop vertrouwden dat ze degene was voor wie ze zich uitgaf. Vertrouwen, dat is het sleutelwoord.’

Rond de tafel werd geknikt. Verplichte stof, kennelijk.

‘Atle Molnes en de premier hadden een nauwe band, zowel door hun vriendschap als door hun politieke loopbanen. Ze hebben samen gestudeerd, klommen samen op in de partij, streden gezamenlijk voor modernisering van de jongerenafdeling binnen de partij en deelden zelfs een appartement toen ze

beiden al jong in het Storting werden gekozen. Molnes deed vrijwillig een stap terug toen beiden binnen de partij als kroonprinsen werden aangemerkt. Hij gaf de premier zijn volledige steun en zo werd een machtsstrijd binnen de partij voorkomen. Dat heeft er natuurlijk toe geleid dat de premier in het krijt stond bij Molnes.’

Askildsen bevochtigde zijn lippen en keek uit het raam.

‘Laat ik het zo zeggen: Molnes heeft niet in het diplomatenklasje van BuZa gezeten en was zeer waarschijnlijk niet in Bangkok terechtgekomen als de premier niet aan de touwtjes had getrokken. Dat riekt misschien naar vriendjespolitiek, maar het is een geaccepteerde vorm van kameraadschap, ingevoerd door de Arbeiderparti en algemeen bekend. Reiulf Steen had ook geen BuZa-achtergrond toen hij de ambassadeurspost in Chili kreeg.’

Zijn blik ging terug naar Møller, hij leek geamuseerd.

‘Ik hoef niet uit te leggen dat het de premier zou schaden als uitlekt dat een vriend en partijgenoot, die hij een post in het buitenland heeft gegeven, onder compromitterende omstandigheden vermoord is aangetroffen.’

Met een handgebaar gaf de staatssecretaris het woord aan de hoofdcommissaris, maar Møller kon zich niet bedwingen: ‘Wie heeft geen vriend die in een bordeel is geweest?’

Askildsens glimlach verstijfde en de chef de bureau met de stalen bril schraapte zijn keel en zei: ‘U hebt gehoord wat u moet weten, Møller. Laat het beoordelen maar aan ons over, alstublieft. Wat we nodig hebben, is iemand die ervoor zorgt dat het onderzoek in deze zaak geen... ongelukkige wending krijgt. We willen natuurlijk allemaal dat de moordenaar of moordenaars worden gegrepen, maar de omstandigheden rond de moord dienen voorlopig geheim te worden gehouden. Begrijpt u?’

Møller keek naar zijn handen. Voor het belang van het land. Houd je mond. Ze waren in zijn familie nooit erg goed geweest in zaken in de doofpot stoppen. Zijn vader was daarom ook nooit verder gekomen dan agent.

‘De ervaring leert dat de waarheid vaak moeilijk te verbergen is, chef de bureau.’

‘Helemaal waar. Uit naam van BuZa draag ik de verantwoordelijkheid voor deze operatie. Zoals u begrijpt, is het een erg delicate kwestie die vereist dat de Thaise politie met ons samenwerkt. Aangezien de ambassade erbij is betrokken, hebben we een zekere speelruimte, diplomatieke immuniteit en zo, maar er zal goed op ons worden gelet. We willen daarom iemand sturen met grote competentie op het gebied van recherchewerk en ervaring met internationaal politieonderzoek, iemand die al resultaten heeft geboekt.’

Hij zweeg en keek Møller aan, die zich afvroeg waarom hij instinctief een afkeer had van deze bureaucraat met zijn agressieve kin.

‘We kunnen een team formeren...’

‘Geen team, Møller. Hoe minder stof er opwaait, hoe beter. Bovendien heeft uw hoofdcommissaris ons uitgelegd dat het de samenwerking met de plaatselijke politie niet ten goede zal komen als we met een heel team aankomen. Eén man.’

‘Eén man?’

‘De hoofdcommissaris heeft ons al iemand voorgesteld en wij vonden het een goed idee. Hij valt onder uw verantwoordelijkheid en we hebben u uitgenodigd om te horen wat uw ervaringen met hem zijn. Volgens het gesprek dat de hoofdcommissaris had met haar collega in Sydney, heeft hij vorig jaar in Australië bij de oplossing van de moord op Inger Holter bijzonder goed werk verricht.’

‘Ik heb het vorige winter in de kranten gelezen,’ zei Askildsen. ‘Imponerend. Volgens mij is hij onze man.’

Bjarne Møller slikte. De hoofdcommissaris had dus voorgesteld Harry Hole naar Bangkok te sturen. En ze had hem gevraagd te komen om iedereen ervan te overtuigen dat Harry Hole de beste man was die het korps te bieden had voor deze klus.

Hij keek de tafel rond. Politiek, macht en invloed. Het was een spel waar hij geen snars van begreep, maar hij snapte dat

het op de een of andere manier ook van invloed was op hem. Hij beseftte ineens dat wat hij nu zei en deed ook consequenties had voor zijn verdere carrière. De hoofdcommissaris had haar nek uitgestoken door een naam te noemen. Waarschijnlijk had een van de anderen voorgesteld om de kwalificaties van Hole te laten bevestigen door zijn leidinggevende chef. Hij keek naar de hoofdcommissaris en probeerde haar blik te interpreteren. Natuurlijk kon het goed gaan met Hole. En zou het de hoofdcommissaris niet in verlegenheid brengen als hij hun zou afraden Hole te sturen? En in dat geval zou hem worden gevraagd een ander te noemen en dan zou alleen zijn hoofd op het hakblok komen te liggen als die persoon er een knoeiboel van maakte.

Møller keek naar het schilderij dat boven de hoofdcommissaris hing waarop Trygve Lie, secretaris-generaal van de Verenigde Naties, hem gebiedend aankeek. Ook een politicus. Buiten zag hij de huizendaken in het bleke winterlicht, Akerhusfestning en de weerhaan van Hotel Continental die beefde in de ijzig koude wind.

Bjarne Møller wist dat hij een uitstekende politieman was, maar dit was iets anders, hij kende de regels van dit spel niet. Wat zou zijn vader hem hierin hebben geraden? Tja, hij had nooit politiek stelling hoeven nemen, agent Møller. Maar hij had wel begrepen waar het om draaide als je mee wilde tellen. Hij had zijn zoon verboden naar de politieacademie te gaan voor hij rechten had gestudeerd. Bjarne had gedaan wat zijn vader hem had opgedragen en nadat hij zijn bul had gehaald had vader zijn keel geschraapt en zijn zoon steeds op zijn schouder geslagen tot Bjarne hem moest vragen daarmee op te houden.

‘Een goed voorstel,’ hoorde Bjarne Møller zichzelf met heldere, luide stem zeggen.

‘Mooi,’ zei Torhus. ‘De reden dat we snel uw mening wilden horen is uiteraard dat we haast hebben. Hij moet onmiddellijk stoppen met waar hij mee bezig is. Hij vertrekt morgen.’

Nou ja, misschien is dit nu net een zaak die Hole nodig heeft, zei Møller bemoedigend bij zichzelf.

‘Het spijt ons dat we beslag moeten leggen op zo’n belangrijke man binnen uw team,’ zei Askildsen.

Politieafdelingschef Bjarne Møller moest zijn best doen om niet in lachen uit te barsten.

Ze vonden hem in Restaurant Schröder in de Waldemar Thranes gate, een oude, respectabele kroeg die op het kruispunt lag waar het chique deel en het minder chique deel van Oslo elkaar ontmoeten. Eerder oud dan respectabel, om eerlijk te zijn. Het respectabele zat vooral in het feit dat de stadsplanoloog het gebouw met zijn bruine, doorrookte ruimtes te mooi vond om af te breken. Respect kon je niet echt hebben voor de clientèle, een opgejaagde en met uitsterven bedreigde soort: oude alcoholisten, eeuwige studenten en afgetakelde charmeurs die allang over hun houdbaarheidsdatum heen waren.

Toen de tocht van de geopende deur een kortstondige opening veroorzaakte in de rookwalm zagen de twee politiemannen de lange gedaante zitten onder een oud schilderij van de Aker kirke. Het blonde haar was zo kort geknipt dat de stoppeltjes rechtovereind stonden en de drie dagen oude baard op het magere, markante gezicht leek een grijs waas te hebben, hoewel hij toch nauwelijks ouder dan halverwege de dertig kon zijn. Hij zat alleen en kaarsrecht op zijn stoel, hij had zijn caban nog aan, alsof hij ieder moment kon opstappen. Het leek of het drinken van de halve liter bier niet iets was waarop hij zich verheugde, maar eerder een klus die hij moest klaren.

‘Ze zeiden al dat we je hier zouden vinden,’ zei de oudste van de twee en hij ging op de stoel tegenover hem zitten. ‘Ik ben Waaler, politie Oslo.’

‘Zien jullie die man daar bij het hoektafeltje?’ zei Hole zonder op te kijken.

Waaler draaide zich om en zag een oude, graatmagere man voor een glas rode wijn zitten, terwijl hij heen en weer wiegde. Het leek wel of hij het koud had.

‘Ze noemen hem de laatste der Mohikanen.’

Hole keek naar hen op en lachte breed. Zijn ogen leken op blauwe knikkers in een net van rode adertjes en zijn blik bleef

hangen ergens halverwege Waalers overhemd.

‘Tijdens de oorlog bij de marine,’ zei hij keurig articulerend. ‘Een aantal jaren geleden waren er hier vast nog meer, maar er zijn er niet veel meer over. Hij is tijdens de oorlog twee keer getorpedeerd. Hij gelooft dat hij onsterfelijk is. Vorige week heb ik hem na sluitingstijd in de Glückstadgate gevonden, slapend op een berg sneeuw. Er was geen mens te zien, het was aardedonker en het vroom achttien graden. Toen ik hem weer tot leven had geschud, zei hij dat ik moest oprotten.’

Hij lachte luid.

‘Luister, Hole...’

‘Ik ben vanavond naar zijn tafeltje gelopen en heb gevraagd of hij zich nog kon herinneren wat er was gebeurd, ik bedoel, ik had toch voorkomen dat die kerel doodvroom. Weten jullie wat hij antwoordde?’

‘Møller wil je graag spreken, Hole.’

‘Hij zei dat hij onsterfelijk is. “Ik kan ermee leven dat ik een ongewenste matroos ben in dit kloteland,” zei hij. “Maar het is toch klote dat zelfs Petrus niets met mij te maken wil hebben.” Horen jullie dat? Zelfs Petrus...’

‘We hebben opdracht om je mee te nemen naar het bureau.’

Een nieuwe halve liter werd met een klap voor Harry op tafel gezet.

‘We houden ermee op, Vera,’ zei hij.

‘Tweehonderdtachtig kronen,’ antwoordde ze zonder op de rekening te hoeven kijken.

‘Mijn god,’ mompelde de jongste agent.

‘Het is goed zo, Vera.’

‘Jezus, nou, bedankt.’ En weg was ze.

‘De beste service van de stad,’ legde Harry uit. ‘Het komt voor dat ze je al zien voor je met je hand hebt gezwaaid.’

De huid op Waalers gezicht stond inmiddels zo strak dat een ader als een blauwe, kronkelige worm over zijn voorhoofd liep.

‘We hebben geen tijd om naar jouw dronkenmansverhalen te luisteren, Hole. Ik stel voor dat je die laatste laat st...’